

OGLARIEVA ANICA

Anica se je sprva prestrašila, potem pa ni več mislila na to. To bo samo šala, si je rekla in mirno korakala proti mestu. Že od daleč je zagledala pisano množico in slišala žuborene neštevilnih glasov. Na velikem travniku, nedaleč od kraljeve palače, je videla množico bogato opravljenih mladih deklet, izmed katerih bo ena izbrana kraljeviču za ženo. Anica ni hotela čisto blizu; bolj oddaleč se je čutila in pričakovala, kaj se bo zgodilo...

Umetno izdelan beljak

K poskusom pridobivati nove sirovine biološkim potom spada tudi problem umetnega izdelovanja beljaka. Že med prvo svetovno vojno in po nji so delali poskuse izdelovanja beljaka sintetičnim putem. Ti poskusi so s pomočjo nove biološke sinteze beljaka dosegli zdaj uspeh, ki bo imel važne posledice. Umetno izdelani beljak se da uporabiti v gospodarske svrhe. V Nemčiji je umetno izdelovanje beljaka že široko organizirano.

Postopek sloni na biološki podlagi. Narava sama izdelava beljak. V ta namen je potrebna posebna vrsta glivice, ki vsebuje njena snovstva v posušeni obliki nad 50% beljaka. V velikih stolpovih podobnih posodah goje v posebnih hranilnih raztopinah glivice. Sulfitemu lugu se dodajo kot hranilna raztopina še nekatera hranila. — Doslej se sulfitem lugu nikoli ni v celoti izkoristil, čeprav vsebuje važne sirovine. Z novo sintezo beljaka je bila pa pridobljena iz luga važna izhodna snov za prehrano, ki bo na razpolago v velikih množinah. Biološka sinteza beljaka omogoča torej na eni strani izdelovanje beljaka sintetičnim putem, na drugi strani pa nudi važno možnost izkoriščanja sulfitemnega luga. Nov postopek prihaja v poštev v prvi vrsti za tiste države kjer je razvita industrija stanične volne.

Petje pod morkozo

V neko lisabonsko bolnico so pripeljali oni dan miadeniča, ki ga je bilo treba nemudoma operirati. Ko so je bolnik onesvestili in ko so bili kirurgi že pripravljeni k operaciji, se je pa zgodilo nekaj nepričakovanega. Bolnik je začel prepevati. Pel je z lepo donečim glasom arije iz »Carobne piščali« in »Rigoletta«. Zdravniki so stremeli nad tem čudežem človeškega glasu, ki se je razlagal čisto in jasen iz grla narkotiziranega človeka. Mislili so, da izli na operacijski mizi operni pevec. Lahko si pa mislimo njihovo presenečenje, ko jim je bolnik po operaciji povedal, da pač rad poje in hodi poslušati oere, da pa ni imel niti pojma, da bi lahko sam pel operne arije. Primarij bolnice, sam nadarjen za glasbo, je opozoril svojega prijatelja opernega pevca na nadarjenega miadeniča. Povabil so ga v gledališče, kjer je zapel nekaj arij vprico ravnatelja. In takoj so mu objubili, da bodo poskrbeli za njegovo pevsko izobrazbo. To bo prvi primer, da so odkrili pevski talent v omotici.

Finsko-madžarska razstava

Madžarski prosvetni minister Szinyei je oni dan otvoril razstavo finsko madžarskega prijateljstva v Budimpešti. V otvoritvenem govoru je izjavil, da je namen razstave s stvarnimi argumenti dokazati, da živi v duši madžarskega naroda zavest sorodstva s finskim narodom. Razstava najprej kaže v velikem rodovnem deblu skupne vezi madžarskega in finskega naroda. Glavna veja so Madžari, druga Fini, potem pa slede Mordvini, Karijci, Ostijaki, Voguli, Samojedi, Votjaki, Sirjani, Japonci in drugi. Na razstavi je prikazana tudi zveza med narodnimi pesmimi in narodno umetnostjo ter najznatnejši primeri finskega slikarstva in kiparstva, last budimpeštanskega muzeja upodablajoče umetnosti.

Lessingova drama v Ankari

V gledališki dvorani Ljudskega doma v Ankari je bila prva turška uprizoritev Lessingove drame »Ninna von Barnhelm«. Predstavi je prisostvoval tudi turški državni predsednik.

Maršal Mannerheim potopisec

Finski maršal Karol Gustav Mannerheim je zelo znan kot dober strateg. Toda le malo ljudi je poučenih o tem, da je nedavno izdal pomembno potopisno delo pod naslovom »Po Aziji od zapada na vzhod«. V tem delu je zanimivo opisal kraje, poti, vasi, mesta, narode in rase, ki jih je spoznal leta 1908. ko je prepotoval v spremstvu dveh kozakov pot od Bakua pa do kitajske prestolnice. Ta pot je dolga

14.000 km, od teh jih je prevall 3000 po popolnoma neznanih krajih in pokrajinah. Znani raziskovalec neznane Azije Sven Hedin se je zelo pohvalno izrazil o tem delu maršala Mannerheima, ki so ga brali z velikim zanimanjem, saj je napisano v živahnem slogu, ki zelo priteguje čitalcevo pozornost. Sven Hedin priznava, da s mu pri njegovem azijskem znanstvenem potovanju zelo koristili zemljevidi, ki mu jih je svojčas stavil Mannerheim na razpolago.

Pegasti legar v Turčiji

Epidemija pegatega legarja dela oblastem v Ankari hude preglavice. Do 1. junija je bilo zabeleženih v Istanbulu 395. v Ankari pa 104 primeri te nevarne nalezljive bolezni. Policija je dobila nalog strogo paziti na vse zanemarjene ljudi po mestu. Berače, postopake in druge ljudi, ki hodijo po mestu brez dela, umazan in zanemarjeni, spravlja policija v javna kopalnica kjer se morajo kopati. Obležo in čevlje jim pa razkužijo Kdor more, se da tudi cepiti. Primanjkuje pa seruma. V Istanbulu pričakujejo, da jim bo v kratkem poslan serum iz Nemčije. Turški tisk je porabil to priložnost, da je opozoril javnost na vedno večji dotok podeželskega prebivalstva v Istanbul. Ob zadnjem ljudskem štetju leta 1940 je imel Istanbul 800 tisoč, zdaj jih pa ima že okrog milijon. Oblasti so odredile zdravstveni pregled vseh v mesto prihajajočih ljudi že v pristanišču in na kolodvorih.

Strogi dvorni predpisi

V »Uvodu v dvorno etiketo« iz leta 1727 so dana mladim plemičem navodila, kako se je treba vesti na evropskih dvorih. Kakšne so tam navade in ceremonije. Eno poglavje obravnava vprašanje, kako hodijo na dvorih spat in kako vstajajo. V tem poglavju je rečeno, da se morajo celo kronane glave strogo držati določenega časa, kdaj je treba hoditi spat in kdaj vstajati. Ti predpisi so bili prav tako strogi za kronane glave kakor za otroke.

Po strogih dvornih predpisih, ki so ostali v veljavi nad 100 let, so morale kronane glave ter člani vladarskih rodbin hoditi spat poleti ob 10. pozimi pa ob devetih zvečer. Kronika španskega dvora pripoveduje, da se prva žena Karla II., Marija Luiza, po prihodu na španski dvor ni hotela ukloniti temu običaju. Izjavila je, da bo hodila spat, kadar se ji bo zahotelo. Toda naletela je takoj na odločen odpor. Njene komornice so se vsak večer, kadar kraljica ni pravočasno vstala, da bi se podala k počitku, molče pojavile in jo začele slačiti kar za mizo. Ena ji je jela česati lase, druga je zlezla pod mizo in ji sezula čevlje. Tako kraljici ni preostajalo drugega, nego oditi v spalnico.

Umrla nam je naša ljubljena mama, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

Marija Mihelič

dne 14. t. m. po težki bolezni, previena s tolažili sv. vere.

Pogreb blage pokojnice bo v sredo, dne 16. junija 1943 ob 1/2. uri popoldne z žal — kapele sv. Jožefa — k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 15. junija 1943.

ZALUJOČI OSTALI

Drobne zanimivosti

Mednarodni vzorčni sejem v Barceloni. Španski minister za industrijo je v imenu generala Franca otvoril deseti mednarodni sejem v Barceloni.

Konec variletejev v Italiji. Vse prireditve, ki ne ustrezajo resnosti današnjega časa, so v Italiji deloma odstavljene s spreda, deloma pa bodo še ukinjene. Oblastva so preejala v ta namen stroga navodila. V Rimu so prošli mesec ustavili vsakršne predstave z varietetskimi sporedom. Tudi reproducirana glasba se mora prilagoditi današnjim resnim časom.

Gošt in gostilničar bosta kaznovana v Franciji, če se bosta pregrešila proti določbam za zatiranje črne borze. Ta ukrepi kot ukrep je napovedal ministrski predsednik Laval v svojem nedavnem radijskem govoru.

Velika draginja na Kitajskem. Dumajski dnevnik poroča, da so cene narasle v Čungkingu od leta 1937 za 82krat.

Zborovanje mednarodnega združenja komponistov. V madrijskem konservatoriju so

Dal 7. al 21. junija vengono emesse due serie di Buoni del Tesoro quinquennali 5% a premi di L. 5 miliardi ciascuna

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il 14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione. PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante estrazioni semestrali.

Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla Banca d'Italia:

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banco Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banca Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per la Strada Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banca Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Tutte le altre Banche, Banchieri, e Banche Popolari, nonché tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli Istituti e dalle Compagnie Finanziarie sopra menzionati.

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5% letnih zakladnih bonov s premijami vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsakih sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do 14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponi, dopušteni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se zberejo vsakih šest mesecev.

Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijemskemu konzorciju pod vodstvom zavoda Banca d'Italia.

Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale — Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli Infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banco Nazionale del Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma — Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle Provincie Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia — Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banca Santo Spirito — Credito Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo, Brescia — Società Italiana per la Strada Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di Cambio del Regno, Roma;

Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano — Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banca Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale, Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C., Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo — Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese — Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona — Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Cooperativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Prestiti per Commercio e Prestiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.

Vse ostale Banke, Bančniki, Ljudske Posojilnice kakor tudi vsi menjalnični Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in družbe »Compagnia Finanziaria«.

se sestali predstavniki mednarodnega društva glasbenih avtorjev pod predsedstvom predsednika Giorgia. Razen Italije so zastopane: Nemčija, Španija, Francija, Rumunija, Belgija, Švica in Slovaška.

Človekoljubni krvodajalci. Iz nemških listov povzemamo, da je med člani SA skupine Berlin — Brandenburg 2900 krvodajalcev, ki dajejo kri samo za vojake. Niso redki primeri, da so posamezniki dali kri

svojim tovarišem nad stokrat. Najpožrtvovalnejši je višji krdelni vodja Nachtweih iz Eisleba, ki je v 191 primerih dal 74.520 kubičnih cm krvi.

Inserirajte v »Jutru«!

Romane »Dobre knjige« dobite po znatno znižani ceni, ako se na nje naročite. Naročnike sprejemajo v Ljubljani uprava naših listov v Narodni tiskarni in njeni inkasanti, v Novem mestu pa tamkajšnja podružnica naših listov. Iz drugih krajev se lahko naročniki prijavijo po pošti.

Dotrpela je v 86. letu starosti naša ljubljena mama, stara mama, prababica, teta in tašča, gospa

MARIJA MASNEC

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 16. t. m. ob 5. uri popoldne z žal — kapele sv. Andreja — k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 15. junija 1943.

ZALUJOČI OSTALI

Umrla nam je naša zlata mamica, stara mama, sestra, teta in tašča, gospa

ROZALIJA TOMC roj. Rovensky

vdova po zasebnem uradniku

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 17. t. m. ob 5. uri popoldne z žal — kapele sv. Jakoba — na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, Maribor, Beljak, Wien, dne 15. junija 1943.

Zalujoče rodbine:

TOMC, VIRK, DR. ŽEKAR, POLLAK in DR. KERMAUNER

V sredi družinskih težkoč nam je umrla naša mama

ANGELA PAVLIN roj. SIMMER

Dočakala je starost 65 let. — Pokopali smo jo na Jesenicah dne 14. t. m. popoldne.

Jesenice, Ljubljana, München, dne 15. junija 1943.

Zalujoči: FRANC, soprog; MILENA, ZORA, hčerki; OTON, FRANC, sinova — in družine.

ZAHVALA

Iskrena hvala vsem, ki so me tolažili ob prebriski izgubi ljubljene soproga

KLINEC FRANCA

Posebno zahvalo izrekam njegovim stanovskim tovarišem, sostanovalcem za poklonitev prekrasnih vencev, vsem, ki ste mu darovali cvetje in ga v tako obilnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 17. junija 1943 ob 8. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 16. junija 1943.

GLOBOKO ZALUJOČA ŽENA